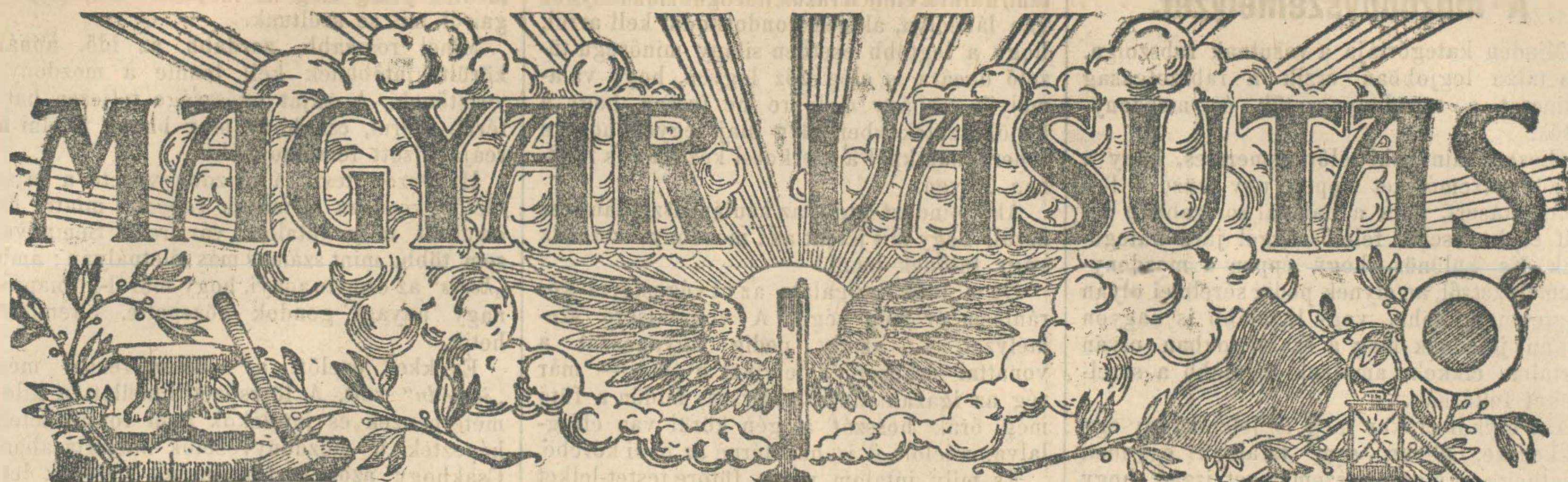




A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9, ahová minden levél és küldemény címzendő.	Megjelenik minden héten pénteken.	Előfizetési árak: <table><tr><td>Egy hóra — — — — —</td><td>—80 kor.</td><td>Félévre — — — — —</td><td>4.80 kor.</td></tr><tr><td>Negyedévre — — — — —</td><td>2.40 „</td><td>Egyes szám — — — — —</td><td>—20 „</td></tr></table> A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.	Egy hóra — — — — —	—80 kor.	Félévre — — — — —	4.80 kor.	Negyedévre — — — — —	2.40 „	Egyes szám — — — — —	—20 „
Egy hóra — — — — —	—80 kor.	Félévre — — — — —	4.80 kor.							
Negyedévre — — — — —	2.40 „	Egyes szám — — — — —	—20 „							

Az összbizalmi értekezlet határozata folytán az összes szaklapok alábbi felhívást intézik a dolgozó milliókhoz:

Magyarország népéhez!

Tizenhét hónap óta őrzöng a koalíciós uralom Magyarországon.

A diadalmas „nemzeti” harc „forradalmi” vezérei elérték vágyaik netovábbját. Kezükbé kaparították az országot, hogy *elnyomoríthassák és kipusztíthassák annak népét.*

A koalícióval a nép ellenségei jutottak uralomra. Szabadon terpeszkedik a klerikalizmus, hogy a kapitalizmus szolgálatába *leány-szerítse a most élő nemzedéket és megmételje már az iskolákban gyermekeinket: akikből rabszolgákat akarnak nevelni a népniszók részére.*

A föld urai, az agráriusok csak most éreztetik igazán, hogy *ővék a haza.* Ti ne kérjétek részt a földből, a levegőből, a nap-sugárból és az élelmiszerekből.

Előbujnak azok is váraikból az új uralom alatt, akik eddig megelégedtek, ha a nép verejtékes filléreit halomra gyűjthették: most szabadon, nyíltan, *piaci szemtelenséggel hirdetik az élelmiszer- és lakbérzsorúsok, hogy*

joguk van meztelenre vetköztetni a népet.

Ius csak ünnepnapkor kerülhet a munkás asztalára és fényűzési cikk lesz nemsokára:

a tej és a kenyér is.

Ti védekezni akartok e gaz, lelketlen kizsákmányolás ellen. Odaálltok tömegesen a fosztogató háziur lakása elé, hogy figyelmeztessétek: a nép türelmének is van határa. Soká nem állhattok ott, mert megjelenik a koalíciós uralom legnagyobb erőssége, a **rendőrkozák** és közétek ver kancsukájával.

Ti szervezkedni akartok, de a koalíciós uralom nem tűri meg a munkások szervezkedését. A „nemzeti forradalmárok” uralma alatt csak azoknak szabad szervezkedni, akik

láncravert kutyákhoz

hasonlították a munkásokat. Virulnak a kutyaszövetségek és százával oszlatják fel a munkásszervezeteket. A függetlenségi körökben, az uri kaszinókban és az ugynevezett hazaffyas egyletekben vad tivornya között költik el a ti munkátok értékét. A játékasztalon egy pillanat alatt többet nyernek vagy vesztenek, mint amit ti 10 évi becsületes munkával meg tudtok keresni.

Ide azonban nem hatol be a fekete gróf rendőreivel és csendőreivel. Az urak multságait nem zavarja meg semmi.

A koalíciós csendőrruralom

csak a munkásokkal érezteti az állam szervezett hatalmát. A rendőrkapitányok és szolgabírák csak a munkásokat zárják el, csak a munkás „izgatókat” toloncolják ki a városokból.

Követelitek hangos szóval

az általános, egyenlő és titkos választójogot.

Azt mondjátok, a koalíció ezzel a programmal vállalt kormányt; azt mondjátok, *megígérte a király is ünnepélyes trónbeszédében a követelés teljesítését.*

Biztok a királyi szóban? Ők nem biznak benne és azt remélik, hogy a király elveik elárulásáért és lakájkodásuk jutalmául nem ragaszkodik szavához, *nem sürgeti a választójog törvénybe iktatását.*

Október 10-én nyílik meg a magyar parlament. A megnyitásnak az általános, titkos választójog jegyében kell meg történnie. Az egész ország népének ki kell mutatnia, hogy elítéli és utálja a koalíció országpusztító uralmát és hogy törhetetlen szívóssággal ragaszkodik **az általános, egyenlő, titkos választójoghoz.**

A koalíció tétről tavaszra, tavaszról ősre és ősről télre ígerte a reform megvalósítását. Mindig merészebben, egyre arcátlanabban élt vissza a nép türelmével. Most már gunyosan arról beszélnek, hogy csak a jövő évben kerül a javaslat a nyilvánosság elé.

Nos, mi azt mondjuk, a kormány *gyűlölködi* az általános, titkos választójogot, a király megszegheti ígéretét, de a nép akarata felette áll a kormány és a király akaratának.

Azt hirdették, hogy a nép nem követeli a választójogot. Október 10-én majd meggyőződnek róla, hogy az egész ország népe kész hareba szállni e követelésért és semmi körülmények között sem engedi azt elsikkasztani.

Budapest összes szakmáinak megbízottai hétfőn este megtartott ülésükön kimondták, hogy október hó 10-én Budapesten

általános munkaszünet lesz.

Együttal kimondták azt is, hogy felhívják az egész ország népét csatlakozásra. Ne legyen október 10-én egyetlen olyan város és község sem, ahol dolgozó munkást láthatnak. Az egész országban legyen **általános munkaszünet** és a nép mindenütt gyűlésekkel és tüntetésekkel mutassa ki, hogy követeli az általános, titkos választójogot.

Szüneteljen október 10-én az egész országban minden tevékenység!

Kiméletlen, elszánt, forradalmi harc kezdődik október 10-én. Azért küzdünk, ami a kormány programja, amit a király megígért. Ne kergessék forradalomba az ország népét. Adják, aminek megvalósítására szavukat lekötötték.

A mozdonysemélyzet.

Minden kategóriája a vasutnak rabszolga. De talán legjobban érzik a rabszolgaság bilincsét a mozdonyvezetők és mozdonyfűtők.

Hiszen mindenki előtt ismeretes, hogy a mozdonysemélyzet éppen úgy küzd a lét-fenntartásért, mint a nálánál rosszabban dotált és kevesebb felelősséggel járó kategóriák. És különös, hogy éppen a mozdonysemélyzetről, amelynek pedig sérelmei olyan végtelenek, soha, vagy legalább is nagyon ritkán jelennek meg a szaklapokban olyan tartalmu cikkek, amelyek legalább a sérelmeket feltárnák.

Ha olykor-olykor meg is jelenik egy-egy cikkekcske, abban sem találunk egyebet, minthogy a mozdonysemélyzet izzad, hogy arcáról hull a verejték stb.

Csak hogy minden ember annyit ér, amennyire saját magát becsüli. A mozdonysemélyzet érdeke, hogy ügyes-bajos dolgait, a saját útján hozza a nyilvánosságra és viszont a saját feladata a nagy nyilvánossággal is megismertetni a mozdonysemélyzet helyzetét, keservét.

Es mindamellett, hogy oly ritkán szólalnak meg a szaklapok hasábjai a mozdonysemélyzet érdekében, mégis a legfontosabb szolgálati ágak egyikét képezik. Különösen áll ez fűtőkre, akik a mozdonyvezetők jobb kezét képezik. Ma már a fűtőnek is óriási felelősséggel járó szerep jutott a gépen. A vezér annyira el van foglalva a pálya vizsgálásával, tömegtelen jelzőkészülékek vizsgálatával stb., hogy menetközben alig érkezik a gépét olyan figyelemre méltatni, mint amennyire az utasítások holt betűi ezt megkívánják.

Ezekben az utasításokban találunk olyan pontozatokat, amelyek előírják, hogy úgy a mozdonyvezető, mint a mozdonyfűtő, teljesen kipihevve tartoznak szolgálatra jelentkezni.

A be nem avatott körök most bizonyára azt hiszik, hogy lám, lám, milyen humánus intézkedés ez. Pedig a gyakorlatban sohasem fordul elő, hogy a mozdonysemélyzet szolgálatát pihenten, avagy pláne teljesen kipihevve kezdhetné meg.

Ha semmi egyebet nem tekintünk, csupán figyelemmel kísérjük a mozdonysemélyzet munkáját, még mielőtt az utra indulna, már is tapasztalni fogjuk, hogy a mozdonysemélyzet az előkészületek közben is elfáradhatott.

Az alágnyújtás, a kenés, a gép czernyi részének átvizsgálása, a homokszóró megtöltése és a többi elengedhetetlen előkészület igen gyakran 2—3 órát is igénybe vesz. És 2—3 órai munka éppen elegendő, hogy az utat teljesen kipihevve nem kezdhetik meg.

Emellett igen gyakran megesik, hogy a cél végpontjához érve, éppen csak annyi ideje van a mozdonysemélyzetnek, hogy szemet és vizet vételezzon és azután folytassa tovább az utat.

Azután meg hány rendelkezés van afelől, hogy a mozdonysemélyzetnek mindenkor szolgálatra készen kell lennie! Hányszor megesik, hogy az utról visszatért mozdonysemélyzet még le sem pihenhetett és már is menesztik érte az értesítést, hogy rögtön jelentkezze szolgálatra, mert ide vagy oda kell mennie.

Mindettől eltekintve, fokozottan veszi igénybe a mozdonysemélyzetet a terhes szolgálat akkor, amikor forgalmi zavarok állanak be. Ilyenkor természetesen éjjelnappal talpon kell lennie úgy a vezérnek, mint a fűtőjének. A 88-ok tömkelegéből azután mindig ki lehet halászni egyet, amelylyel be lehet bizonyítani, hogy igenis, a mozdonysemélyzet tartozik ezt is, meg azt is elvégezni, tartozik így, vagy úgy tenni.

Ily módon azután a mozdonysemélyzet pihenője teljesen illuzóriussá van téve, olyanira, hogy alig van pihenésre érkezésük.

Hogy mit jelent az ilyen körülmények között szolgálatot teljesíteni, azt csak az képes megér-

teni, akinek élete a rázós, dőcögős mozdonyhoz van láncolva, akinek gondoskodni kell arról, hogy a legtöbb esetben silány minőségű tüzelő dacára is elég gőz legyen, hogy valamelyik csapágy megrege ne fusson, hogy a kenőkészülékekben elég olaj legyen, hogy a tehervonatoknál a szerkocsi kéziféke is rendben legyen.

Aki mindezt átéli, az azután tisztában lesz azzal, hogy mit jelent az: mozdonyvezetőnek vagy fűtőnek lenni!

De a fűtő szolgálata az ut végeztével korántsem ér még véget. A vonatkísérő személyzet, — amely pedig ugyanazzal a vonattal érkezett, amelylyel a fűtő — már rég az igazak álmát aluszsza, midőn a fűtő még órák hosszát a gép körül van elfoglalva, mielőtt ő is hazatérne az övéi körébe.

És mily jutalom vár a fűtőre testet-lelket őrő munkájáért? Éhség! Éppen csak annyi, hogy éhen ne halljon, hogy testét, erejét, tudását a tőke tovább is kizsákmányolhassa.

Semmivel sem dijjazzák jobban a fűtőket, mint bármelyik egyéb kategóriát, sőt merjük állítani: a mozdonysemélyzet képezi a legrosszabbul dotált kategóriáját a vasutnak.

Elszomorító tény, hogy egy-egy mozdonyfűtő nehéz és fáradságos szolgálata ellenére sem képes kellően táplálkozni. Sajnos, hogy az ily terhes szolgálat közben csak silány táplálékokat szedhet magához, ha csak azt nem akarja, hogy amíg ő jóllakik, addig az övéi éhezzenek. És az is igen gyakran előfordul, hogy akármelyik fűtő üres, korgó gyomorral megy utra, mert az utolsó falat kenyérét a gyermekeinek hagyta odahaza.

És hány hosszú esztendeig kell a fűtőnek ezt az idegromboló életet folytatni, amíg nyugalomba vonulhatnak!

És mily kevés ama fűtők száma, akik elérik azt az időt, amíg nyugdíjat, teljes nyugdíjat élvezhetnek?

A legtöbb esetben el sem érik, hanem idő alatt megrokkannak, és mint invalidusok, valamelyik fűtőházban mint géptisztítók, vagy éjjeli őrök fejezik be életüket.

A mozdonyvezetők hivatását ideálisan szépnek lehet tekinteni, ha a mindig kapzsi tőke egyáltalán megengedi, hogy idealizmusról szóljunk.

A folyton fejlődő technika, a mozdonyvezetői szolgálatot is egészen átforgatta és bárha egyike a vasutak legjobban fizetett kategóriáinak, mégis aránytalanul silány a javadalmazás ama óriási felelősséghez és nehéz szolgálathoz viszonyítva, amely a mozdonyvezetőkön nyugszik. Nem hiába mondják, hogy a mozdonysemélyzet féllábbal a sirban, féllábbal a börtönben áll és bárha ez a valóságnak teljesen megfelel, a kizsákmányolás őket éppen úgy érinti, mint a vasutak egyéb kategóriáit.

Amig régente a forgalom lebonyolítására megfelelő számú mozdony állott rendelkezésre, addig napjainkban oly állapotok uralkodnak, hogy kikerülhetetlen, hogy a mozdonysemélyzetet testileg és pénzügyileg tönkre ne menjen.

Nehéz dolog volna vázolni mindama testi fáradságokat és lelkiállapotot, amely a mozdonysemélyzetet szolgálata közben eltölti, de le kell szegeznünk e helyen is, hogy a mozdonysemélyzet embertelen kihasználása egyenesen bűnös merénylet a forgalom biztonsága ellen. Hányszor előfordul, hogy a vezér és a fűtő átizzadtan, a süvítő, metsző szelet semmibe sem véve, jóváteszik azokat a hibákat, amelyeket a „felettes hatóságok“ elkövettek? Hányszor fordul elő, hogy a vezér vagy fűtő ébersége olyan baleseteket hártott el, amely sok száz ember életére végzetessé válhatott volna? És mi a jutalma a mozdonysemélyzetnek az ilyen igen gyakran előforduló esetekben, ha a honállomásra ér? Az, hogy következik a jegyzőkönyvezés, az izgató kihallgatás, amely erőnek-erejével bebizonyítani szeretné, hogy nem a rendszer a hibás, hanem a mozdonysemélyzet követett el szolgálati mulasztást.

Már az eddig kifejtettekből is kitűnik, hogy a mozdonyvezető hivatása cseppet sem

ideális, pedig még az időjárás viszontagságairól mit se szóltunk.

Minél rosszabb, zordabb az idő, annál körütekintőbbnek kell lennie a mozdonyvezetőnek. A saját egészsége teljesen háttérbe szorul, csak hogy meg bírjon felelni a reája bízott feladatoknak.

Hányszor teszi a mozdonyvezető a saját életét kockára a mások *vagyona* miatt! És emellett mily jutalom vár reá? Semmivel sem több, mint számos más életpályán; amit „keres“ az csupán annyi, hogy máról-holnapra, nagy anyagi gondok közepette, eltengődhetik.

Evekkel ezelőtt a mozdonyvezető még „jómódu“ volt. A törzsfizetés mellett a kilométerpénzek és jutalékok igen fontos tételt képeztek a mozdonyvezetők háztartásában. Csak hogy azóta a forintokból koronák lettek. A kilométerpénzeket is annyit javítottak, hogy végre elrontották. Ilyen körülmények között látható, hogy a mozdonyvezetők vagy a fűtők helyzete korántsem irigylendő. És nagyon kíváncs volt, ha mindkét kategória az öntudatos szervezkedés útjára térne, hogy valahára könnyítse nekik is a helyzetükön.

SZEMLE.

Akinek panasza van...

Az alábbi beadvány érdekes színben tűnő fel a Máv. basáinak viselkedését.

Nagyméltósági miniszter Ur!
Kegyelmes Ürünk!

Bárha rendeleti után, sőt legutóbb a pragmatikában is elrendelni méltóztatott, hogy szóbeli panaszszal minden vasuti alkalmazott közvetlen főnökéhez forduljon. Mégis e sorokban eme rendelkezés flagrans megsértését bátorkodunk Nagyméltóságod tudomására hozni.

Ez év augusztus hó 29-én Szilva Ferenc sátoraljaujhelyi fűtő indítva érezte magát, hogy egy mozdonyvezetője miatt panaszt tegyen a sátoraljaujhelyi fűtőházi főnökségnél. A fűtőházi főnök azonban, még mielőtt Szilva Ferenc panaszát előadhata volna, rátámadt Szilvára: „A kutyát istenit magának, majd én panaszt!“ Szilvának távoznia kellett anélkül, hogy panasza nemcsak hogy elintézés, hanem egyáltalán csak meghallgatást is nyert volna.

Mi a magunk részéről nem fűztünk hozzá kommentárt, csupán Nagyméltóságod figyelmét óhajtottuk az ehhez hasonló tömeges esetekre felhívni ama reményben, hogy Nagyméltóságod módot talál rá, hogy az alsóbb kategóriák panaszai meghallgatást és orvoslást találjanak.

Budapest, 1907 szeptember 6-án.

Vagyunk Nagyméltóságodnak
a „Vasuti Munkások Országos Szövetsége“
nevében:

Pászty Károly s. k., Kiss Miklós s. k.,
titkár. elnök.

A kegyelmes ur most pihent testtel, pihent agyvelővel bir, nekiállhatna már egyszer az ilyen ügyek elintézésének is.

Nagy tűz a szentkoronásoknál.

A nagy, de hannis hazaszeretettől ég a szentkoronások kártyavára. A tüzet hamarosan oltani is kell, ergo megtették fő-fő tűzoltóparancsnoknak „D. V.“ urat.

D. V. révén a tüzet hivatalosan a Polgár napilapban hozták nyilvánosságra, hogy összecsődítsék az oltásra f. hó 6-án az összes vasutasokat.

Arról nem is beszélünk, hogy D. V. urnak a multban is, sőt a jelenben is, annyiféle elvei voltak és vannak, ahányat csak reábiznak. Volt ő már radikális, lojális, szocialista, szabadkőműves, meg a földi al- és főszentek tudják, mi nem, sőt „tollát“ nekünk is felajánlotta már.

Fáj nekik és érdektársainak, hogy a vasutas albumot, meg egyáltalában a „vasutasok bizalmát“ nem bírták „szállítani“.

A vasutasok kiábrándultak már a grófi lakájszövetség és szakácsai által kotyvasztott maszlagból és nem kérnek több adagot belőle.

Kétszeresen fáj azonban nekik, hogy a gerinctelenek és hullőkön kívül nem maradt más hívük, mert a vasutasok tizezei na már gerinces emberekké váltak, holmi

vércsevijogástól vagy bagolyhuhogástól nem félnek.

Azt állítja D. V. ur cikkében, hogy a budapesti kerületek egyikéből „kizárt” tag és társai izgatnak ellenük. Tudomásunk szerint senkit nem zártak ki, ha csak nem akkor, amikor az már régen önként kilépett.

Ami az izgatást illeti, a „szentkoronás” lovagok uton-utfélen izgattak és vezetőjük ma is izgat a felsőbbség, az igazgatóság ellen, míg ellenben a szocialista vasutasok fegyelmezett, kötelességtudók, nem rimázkodnak egyrészt, hogy ezután a háttérben izgassanak, hanem nyíltan kiállnak a sikra jogaik védelmében.

Tehát nagy baj lehet ott, ahol már tüzet kiabálnak, de a bajt még növeli az, hogy a vasutasok sincsenek veszedelemben, mint azt a cikkíró ur kiabálja, hanem amióta a szent maszlagszövetségtől és kullancsaitól megszabadultak, minden veszélyen kívül vannak.

Hiába követték el legújabb terrorizmussal azt, mint arról a számtalan panaszok írásbelileg is tanuskodnak, hogy a kilépési nyilatkozatokat, ha azokat nem a kerülethez, hanem a központjukba küldik be, nem is veszik tudomásul.

A kutyaszövetség is kifelé ugat és azalatt saját gárdája szökik. A „szentkoronás” is hiába lármáz, bezzeg összedől már ezen félig elégett tákolmány.

Hát ezt ki hiszi?

Eddig még nem igen olvastuk a szentkoronások lapját. Egyszerűen azért nem, mert nem volt mit olvasni benne.

A legutóbbi számban azonban találtunk benne egy cikkeskét, amelyet a beküldő biztosan a „Mátyás Diák” című élelplapnak szánt.

Tessék mosolyogni rajta, ide iktatjuk:

A munkások és a bródi kerület. (Levél a szerkesztőhöz.) Midőn a munkásszövetség megkezdte az ő eget-földet igérő működését, kerületünkben 43 munkástag kilépett, úgy, hogy a műhelyből egyetlen egy tag volt csak — megérdemli, hogy nevét is kiírjuk: Papp Ferenc szerszámlakatos, — aki nem ült fel a képtelen ígéreteknek s máig is lelkes tagja szövetségünknek. Azonban multak az idők s a sok ígérethöz valamilyen már be is kellett volna váltani annak a népboldogító szövetségnek. E helyett azonban mindig csak a fenyegetőbbnél-fenyegetőbb lapok érkeztek, úgy, hogy a munkások végre is megunva a sok ígérést, visszatértek oda, ahol eredményt is láttak s a mai nap 18 munkás újból belépett szövetségünk tagjai közé s a többi is csak azért habozik még, mert szövetségünk még nem adta ki a horvát lapmellékletet. Szívesen üdvözlölnék új tagtársainkat szövetségünkben és kívánjuk, hogy példájukat minél számosabban kövessék.

Hát erre nekünk is van mit szólnunk. Először is nagyon helyes, hogy Papp Ferenc nevét kiírták. Ezeket a neveket mi is meg szoktuk jegyezni. Másodszor megengedjük, hogy 18 munkás belépett a szentekhez. Igen ám, de azt el méltóztattak felejtetni a levélben, hogy az a 18 új tag nem azok közül került ki, akik már egyszer a szenteknél voltak. Ez a 18 új tag csak most került a vasúthoz és mielőtt felvették volna őket, meg kellett ígérniök, hogy szentekké lesznek. Majd egy hónap múlva újból levelet írnak a bródiak Batthyány urnak és alásan jelentik, hogy a műhelyben megint csak egy tag maradt — Papp Ferenc, a többi kilépett. Hát a nem munkás tagok? A kinevezettek? Miért nem írnak ezekről? Meg miért nem írnak arról, hogy hány százan lépnek ki a többi kerületekből?

Bizonyára azért, mert a nagy fájdalomtól szóhoz sem tudnak jutni. Szegények! Ha ráérnének, még meg találnánk sajnálni a tábor nélkül maradt vezérkart. De nem érünk rá.

Bajtársi szeretet.

Sokan vannak, akik a köznapi Tóth Pál nevet viselik. Sokan vannak, akiket Tóth Pálnak hívnak, a kenyérük meg: szolgaság. Csakhogy a mi Tóth Pálunk váltóór is volt. De csak volt. Mert a nagy sztrájk után kiebrudaltak. Hiszen ezen nem volna mit csodálkozni.

Érthető volt a hatalmi tulkapás. Csak hogy szegény Tóth Pál kenyér nélkül maradt. Enni adni pedig kötelessége volt azoknak, akikért és akikkel együtt küzdött. A szentkoronás szövetség a Royal-szállóbeli helyiségében szolgának alkalmazta. Bizonyosan volt elég dolga Tóth Pálnak. Mindamellettt eddig rendén volna a dolog. De abban már Tóth Pálnak van igaza, hogy nem akart kutyamosó szolgálatokat tenni a Royal-szállóbeli helyiségben. Mert ha van is közmondás: amilyen az ur, olyan a szolgál, ebből még nem következik az, hogy ha az urak kutyamosó szolgálatot is tesznek a Royal-szállóbeli helyiségben, hogy hát a szolgát is erre kényszeríthessék.

Tóth Pál nem akart cipőt pucolni a Royal-szállóbeli helyiségben. Azért nem, mert ő nem Seide ur poros cipőinek kifényesítésére szegődött.

De Seide ur cipői miatt azonban rajta-vestett Tóth Pál. Kitessekeltek a Royal-szállóbeli helyiségből. Mert Seide ur cipőinek fénye fontosabb a szentek előtt, mint egy megrendszabályozott kartárs kenyere.

Ezek után, akinek tetszik, iratkozzék be a Royal-szálló helyiségében lévő szövetségbe, ahol urak és szolgák vannak.

A fegyelmi bíróságok.

Egy vonatmálházót citált maga elé valamelyik fegyelmi bíróság — írja a „Független Magyarország” a „Vasutasok érdeke” című rovatában. Nagy bűnc volt, mert szolgálat közben elaludt a féken. És a nagy bűn dacára, mégis felmentették.

Ezen az ítéleten a következőképpen elmélkedik Szigligeti, a cikkíró ur:

Micsoda ítélet ez? Szinte hihetetlen, hogy a hivatalból kirendelt bizottsági tagok ilyen ítéletet hozzanak, holott mindegyikéről az az általános vélemény, hogy nem egyebek azok, mint a hajba került vasutasok kirendelt hóhérai.

A fegyelmi bizottság azért mentette fel a vétkest a vád alól, mert az csak egy kupica snapszot ivott, ezt is csak azért, hogy éjjeli szolgálatában valami melegítőt vegyen magához. Csak egy kupicával ivott és megártott neki.

A vádlott ugyanis megrögzött alkoholista, azért ártott meg neki már az egy kupica snapsz is. A delirium tremens tüneteit mutatkoztak rajta a fegyelmi bizottsági ülésen is, azért mentették fel a bűnről, aki nem is vétkes volt, — hanem egy szerencsétlen beteg ember.

Nohát, emiatt az ítélet miatt kár úgy agyba-főbe dicsérni azokat a tisztelt „kinevezett fegyelmi bíróságokat.” Minnek? Mikor a „bűnös”-re ráfogják hogy alkoholista, akkor sorsa ugyanis eldőlt: *elbocsátják, mert beteg.* (?) Persze, hogy felmentő ítéletet így könnyű hozni. A Máv. így is, úgy is megszabadul attól, akitől megszabadulni akar.

Sőt, hogy őszinték legyünk, nem is hiszünk, hogy a dolog tényleg megtörtént volna. Az egész csak mese és csupán azért íródott, hogy meggyőzze a vasutasokat arról, hogy: Ime, milyen derék, humánus emberek lesznek a fegyelmi bíróságok kinevezett tagjai. A cél az ilyen példákkal odahatni, hogy a készülő fegyelmi bíróságok választásánál a vasutasok sorsukat az ilyen humánus, gavallérosan felmentő gentlemének kezeibe tegyék le.

Vasutasok! Résen legyetek! Gerinces emberekre adjátok szavazataitokat, nem pedig fejlbólintgató bábulra!

A megrendelésre készült „humánus” ítéleteknek fel ne üljetek!

Lefújtak.

Lefújtak a nagy katonai hadgyakorlatokat és ezen a héten meg a Kossuth-albumot is.

Kossuth Ferenc megszánta a vasutasok zsebeit. Erővel meg fenyegetődzéssel sem lehetett arra bírni a vasutas táborát, hogy erszényéből garasokat szedjen elő és oda tegye a Kossuth-kultusz bizantinizmusától büzlő oltárára.

A garasok sehogysem akartak az albumra szaporodni. Gyéren hulltak, nagyon gyéren, olyannyira, hogy a kegyelmes ur jónak látta a gyűjtésnek véget vetni. Elővette a

kalamárisát és egy vadonat új tollat, aztán odaadta az íródeákjának és diktálni kezdett:

A lapok után (?) értesültem a m. kir. államvasutak személyzetének azon tervéről, hogy a törvényhozás áldozatkészségéből immár befejezett illetményrendezésért hálájának irántam és az államtitkár ur iránt egy-egy értékes diszalbum átnyújtásával kíván kifejezést adni.

A személyzet ezen elhatározása őszinte örömmel tölt el minket, mert jól esik látnunk, hogy a személyzet elismeri és méltányolja azt az őszinte jóindulatot és legmesszebbmenő támogatást, melylyel érdekei iránt viseltetünk és amelyben mindenkor készséggel részesítjük.

Ezért őszinte elismerésemnek adok kifejezést a személyzet és azon tagjai iránt, akik a hála lerovásának ezt a módját javaslatba hozták.

Mindazonáltal arra való tekintettel, hogy ezen diszalbumok a személyzetre nézve anyagi megterheléssel járnának, ezt pedig mindenképpen elkerülnélőnek tartom, arra kérjük a személyzetet, hogy ezen tervét ejtse el. Szándékát valóságnak vesszük ugyanis és biztosítom, hogy kötelességének teljesítésében mindenkor számíthat magam és a vezetésem alatt álló minisztérium teljes jóindulatára.

Mikor az íródeák ezt lefirkantotta, akkor a kegyelmes ur sajátkezűleg alábigyesztette a nevét, kivett egy sereg borítékot és szétküldte a lapoknak.

Oh persze, hogy ezer örömmel adtak helyet ennek a miniszteri köszönetnek.

A „Független Magyarország” tultengő lojalitásában odáig ment, hogy egészen vadonat új betűkkel szedette ki a kéziratot. Azt hitte, hogy a dolog így tetszetősebb lesz. Arról azonban nem irt, hogy mi volt a lefuvás valódi oka, hogy kötéllal sem bírtak egy marék embert fogni, aki Kossuthéknak „aldírt” volna.

Mikor aztán a kegyelmes ur ugyancsak a „lapok után” értesült arról, hogy eluszott a diszalbum, akkor azután nagylelkűen elismerését fejezte ki az áldozatkészségért.

No de ilyet! Ilyen nagylelkűség! Csak ne tanították volna a vasutasokat arra a mesére, hogy volt egyszer egy róka, aki szőlőt szeretett volna enni. Mikor aztán nem érte el, valami olyasmit motyogott, hogy még úgy is savanyu.

Ej, ej, hogy éppen most kell eszünkbe jutni ennek a mesének!

No meg annak is, hogy eszükbe juttassuk az illetékes araknak, miként meg ne feledkezzenek az albumra eddig begyűlt 7 K. 98 fillért, 9 darab üzletvezetőségi háladó diszlevelet és 103 darab amerikai gyorsfényképet (nem bádoglemezen) a lelkes adományozóknak köszönettel visszaszármaztatni.

A vasuti balesetek

napról-napra szaporodnak. Százával vész el az emberélet, de sehol sem bizonyították még a vasutasokra, hogy ők volnának az okai, sőt ellenkezőleg, minden egyes esetben kiderült, hogy a kapzsi töke gyilkolt. Vasárnap is történt baleset, ezuttal magyar földön; Ruttkán történt a veszedelem, amelynek rendező pályaudvarán a Kassa felől jövő 14-ik számú személyvonat este nyolc órakor összeütközött egy tehervonattal. *Krajcуска* mozdonyvezető lélekjelenlétének köszönhető, hogy irtózatossabb nem lett a katasztrófa, de így is elég nagy. Öt ember könnyebben, egy utas súlyosan sérült meg, s a tehervonat utolsó kocsija, s a személyvonat négy kocsija és waggonja összetört.

Vonatösszeütközés. Termoliből jelentik, hogy a campo-marinói pályaudvar mellett egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Tizenkét kocsi szétrombolódott, hét ember megsérült. Az egyiknek sebei halálosak.

Vasutassors.

Kassán Fedor György munkástársunkat egy tehervonat ütötte el. Nyomban szörnyet halt.

Moska János vasuti munkásra rázuhant egy vaggonnak az ajtaja és összezúzta a lábát. Sérülését a mentők költözték be és a Szabolcs-utca 7. számú házban levő lakására vitték.

Csáktornyról (Zala vármegye) jelentik: Kedden este 10 órakor a csáktornyai pályaudvaron *tolatás közben* Erős György fékező lábát elkapta egy vasuti kocsikereke. A súlyosan sebesült ember a kórházszállítás közben meghalt.

Kolozsvárról értesítenek bennünket, hogy **Mihucz János** munkástársunk Csucsán a vonat alá került. A kerekek mindkét lábát bokán felül lemetszették.

Harc a tüzelőanyagért.

Ilyen címen lapunk 34. számában foglalkoztunk a Palota-Ujpest állomáson divó tüzelőanyag-mizériákkal.

A cikk visszhangra talált nemcsak elvtársaink táborában, hanem az egész Palota-Ujpesten lakó összes alkalmazottak között.

Ide vonatkozólag ujabban a következő sorokat vettük:

Olyan állapotok, mint aminők Palota-Ujpesten vannak, csak valamely ázsiai vasuti állomáson fordulhatnak elő. Nem nagyitunk egy cseppet sem.

Aki látja és hallja azt az üzérkedést, amelyet véghez visznek, az okvetlen vádat emel az intézők ellen.

A Magyar Vasutas-ban megjelent cikk mintha felvillanyozta volna a még mély tepedésben szunnyadó alkalmazottakat is. Mindenfelé a megbotránkozás moraja zugott. Minden munkás és kartársunk érezte, hogy érdekelve van az ügyben. Mindannak dacára, hogy a balparti üzletvezetőséghez több ízben történt ez ügyben feljelentés, mindezt ideig nem történt semmi változás. Nem kutatjuk, hogy feljelentéseink melyik asztal-fiókban akadtak meg, — következetesen arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy ezuttal feljelentésünkkel nem a balparti üzletvezetőséget háborgatjuk, hanem azt egyenesen Ludvig elnökgazgatóhoz küldtük. A feljelentésünk szövege a következő:

Nagyméltóságú Elnök Ur!
Kegyelmes Urunk!

Alulírottak a Rákospalotán, Palotaufalun és Ujpesten lakó Máv. alkalmazottak nevében azon alázatos kérelemmel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy itt előadott panaszunkat meghallgatni, illetőleg oda hatni méltóztassék, hogy a jövőben ehhez hasonló visszaélések elő ne forduljanak.

Mély tisztelettel jelenteni bátorkodunk, hogy dacára a balparti üzletvezetőséghez tett többrendbeli panaszunknak, mindezt ideig nem történt semmiféle intézkedés arra nézve, hogy az itt künn lakó sok száz és száz Máv. alkalmazott tüzelőanyagot vételezhessen Rákospalota-Ujpest állomáson.

Oly nagymérvű hanyagság és visszaélés történik az állomás részéről, hogy azt tovább tűrni lehetetlen. Ugyanis teljesen illuzóriussá tétetik tüzelőanyag kedvezményünk, mivel dacára annak, hogy Ujpest állomás elfogadja a tüzelőanyagra történő befizetéseket, de absolute nem intézkedik, hogy azt meg is kaphassuk. Előfordul azon eset, hogy a hetek és hónapok óta befizetett fát az illető nem kapja meg. Ezt számtalan utalvánnyal igazolhatjuk.

Igy például május és június havában befizetett utalványra mindezt ideig nem kaptak számosan fát s ha az állomáson az illetők sürgetik a tüzelőanyag kiadását, azon választ nyerik, hogy van elég fakereskedő az állomás mellett, vegyenek ottan s így némelyek oly keserves helyzetbe jutnak, hogy pénzük be van fizetve a tüzelőanyagért s azt vissza nem kapva, nem képesek máshonnan sem beszerezni. Több munkáscsalád otthon sem főzni, sem fűteni nem tudott, miért is valószínű, hogy a Nagymélt. Keresk. m. k. Miniszterium elé fognak panaszukkal járulni, függővé téve az állomás további magatartásától.

Másrészt elfogadnak befizetéseket, amikor nincs is anyag. Ha pedig van anyag, nem fogadnak el befizetéseket, mivel nem tudják kielégíteni a már előjegyzeteket s ez így megy egész éven át, úgy, hogy tényleg kénytelenek vagyunk tüzelőanyagokat méregdrágán, kereskedőktől beszerezni, akik látva az állomáson uralkodó viszonyokat, uzsorás módjára kihasználják visszas helyzetünket. Azonkívül bármilyen áru szemet vesz az ember, egyforma szemet adnak s igen gyakori azon eset, hogy dacról, hogy drágább szemet fizetett be valaki, olcsóbb szemet kap anélkül, hogy az árkülönbség sulyban egyenlítették ki.

Leginkább azonban az a panaszunk, hogy jóformán ki van zárva, miszerint Ujpest állomáson tüzelőanyagot kaphassunk s tekintettel a közelgő télre, be sem szerezhetjük tüzelőanyag-szükségletünket. Ily viszonyok vannak most nyáron, szinte előre rettegünk a téltől.

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy e türethetetlen helyzetben mielőbb segíteni méltóztassék s az állomást szigorúan utasítani kegyeskedjék, hogy tartson megfelelő tüzelőanyag-készletet, mert hisz ép a legszerényebb helyzetben levő s az itteni künnlakásra kényszerített alkalmazottak vannak sujtva az állomás e határt nem ismerő önkényes eljárása által.

Panaszunk mielőbbi gyökeres orvoslását kérjük és maradunk Nagyméltóságodnak Budapesten, 1907 augusztus 24-én alázatos szolgálai
(Következik 320 aláírás).“

A feljelentésben a száraz tények egyrésze lett csak bokréta s szedve. A többi meg-hagytuk a vizsgálat alkalmára. Elvárjuk, hogy talán csak lesz?

Azonban a mai protekciós világban meg-esketik az is, hogy figyelembe sem veszik beadványunkat, hagyják továbbra is garázdálkodni a sógor-komáékat. De egyben hangsúlyozzuk azt is, ha orvoslás nem történik és nem lesz „megregulázva“ Bródy ur, mi több feljelentést nem teszünk és más módon szer-zünk érvényt jogainknak.

Ökölbe szorul az ember keze az ilyen állapotok közepette. Egy telet átderégtünk, gyermekeink sorra betegedtek az állam és kapzsi közegei miatt.

Amióta a bródyaknak kinyitott a szemük, sorra rugdálnak mindenkit, kivételt sok esetben a sárga rozetta sem képez. Az a rendszer, amelyet a Máv.-nál másfél éve, hogy „életbeléptettek“, immár kezdi megérlelni gyümölcseit. A Máv. mindig munkásellenes hajszákon tör a fejét. Elbocsátás, szolgálati érdekből eredő áthelyezés, pénzbüntetés képezik a napirendet, a bródyak pedig szabadon garázdálkodhatnak. Ideje lenne, ha ezt a „szociálpolitikát“ a Máv. megváltoztatná.

Itt gyors és alapos orvoslásra van szükség. Olyan intézkedéseket kell a Máv. igazgatóságának tennie, amelyek a máskülönb is gondtelt és agyonsanyargatott vasutas-proletár szenvedéseit enyhítenek és nyomorát megszüntetik.

Ez az egyedüli egészséges és helyes megoldás, amely eredményre vezethet.

Minden egyéb csúrés-csavaras csak még jobban kiélesíti az amugy is kiélesedett helyzetet.

Hol van a szentkoronás szövetség?

Értesültünk, hogy a törvénybe ojtott rendeleti pragmatika egyik, talán egyedül modern rendelkezése — a fegyelmi bíróságok bizonyos demokratikus megalakítása — néhány nap múlva elkészül és az igazgatóság azt közrebocsátja. A vasuti munkások tudatában voltak már kezdettől fogva, hogy érdekeik megvédelmzését csak erős és megbízható karokra bízhatják és ennek alapján már jó eleve úgy is szervezkedtek és olyan irányban működtek, hogy a hirte-

lenül és váratlanul megjelenő javaslat őket készületlenül ne találja.

Egyszóval a fegyelmi bíróságokba beválasztandó bizalmiférfiak személye iránt már jó eleve megtörtént a megállapodás.

A fegyelmi bíróságok azonban mások lévén a munkásoknál, mint a kinevezettek-nél kíváncsian vártuk, hogy a szentkoronás szövetség ebben az életbevágó, fontos kérdésben milyen álláspontot fog elfoglalni? Mert ismertük a szentkoronás szövetség vezetőinek ritka éles esztét, tehát a kíváncsiság a mi részünkről teljesen jogosult volt s éppen mert jól ismerjük őket, nem lep meg bennünket az, amikor arról értesülünk, hogy a grófi tányérnyaláson felhízott szentkoronás „vezetők“ ezzel a kérdéssel nem is foglalkoztak s éppen úgy a sutba dobták, mint annakidején a betegsegélyző pénztárra gyakorlandó egészséges nyomás problémáját. Mert nem a vasutas-érdek a fő a szentek-nél, hanem a nyalásra alkalmas grófi test-rész és a tagok hivatalos presszióval ki-izzadt keserves fillérei; amiből időnkint szoborkoszorúzásra és bankettek-re is szokott telleni.

A vasutasok érdekeit aktaszerűen szokták elintézni s így erre a fontos kérdésre nekik egy szó mondanivalójuk sincsen, mint ahogy a betegsegélyző pénztár kérdésében sem volt egyetlen szavuk se a grófi kutyamosóknak, mert a szakálgróf ez a kérdést egyszerűen leintette.

Ugy vélekednek, hogy a gróf arra való, hogy a szentkorona és tulipán alatt egyesült birkacsordát terebélyes szakálával fedezze és egyben megtették a szentkoronások páduai Szent Antaljának, aki minden bajról tud használni; elkezdve az állatbiztosítástól fel egészen az esőcsinálásig.

Magát a bizalmiférfi-rendszer megalakítását a vasutasok különben sem bíznák az alamizna-szentszövetség ebfogára, mert azt gerinces emberekből szándékoznak összeállítani, nem pedig a szentkoronás szövetség kételtű hullóiból. De mert ezek a vasutasokat annyira közvetlenül érintő fontos dologban közmondásos rövidészűségük miatt döntő szerepet úgy sem játszhatnak, arra kérjük őket, hogy mondjanak le a Batthyány árvaházról és építsenek helyette egy bolondok házát azoknak a vasutasoknak, akik ilyen szövetségben, ilyen vezetőkkel még továbbra is benmaradnak.

Ez lenne az igazi Batthyány-asylum!

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16. I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Figyelem tagtársak!

Ez uton is felhívjuk tagtársaink figyelmét arra, hogy a tagsági járulékok késedelmes befizetése három hó után a tagsági jogosultság megszűnését vonja maga után. Mindama tagok lapjait, akik tagsági járulékaikat nem fizetik be pontosan, a központi vezetőség az alapszabályok értelmében nyomban beszünteti.

A helyi csoportok közleményei.

Az Északi főműhelyi helyi csoport vezetősége értesíti tagjait, hogy ezen- tül semminemű lapreklamációk nem fogad- tatnak el, amennyiben a tagok egyenes érdeke és kötelessége, ha valami hiba forog fenn, azt önmaguk jelentsék be a kiadó- hivatalnál.

Az északi főműhelyi bizalmiférfiakat érte- siti a helyi csoport vezetősége, hogy be- fizetések minden hó 5-én, ha ünnepnapra

esne, akkor az előtte való napon eszközöl-
tetnék. A helyicsoport ügykezelése meg-
kívánja, hogy a befizetések pontosan esz-
közltesse. Meg nem jelenés esetén az
illető bizalmiférfit e lap útján fogjuk köte-
lezettségének teljesítésére felszólítani.

*

*Az északi főműhelyi tagtársakat értesítjük,
hogy folyó hó 16-án taggyűlést tartunk, mely-
nek napirendjét egy központi kiküldött fogja
fejtegetni.*

*A napirend fontossága megkívánja a tagok
pontos megjelenését.*

*A taggyűlés a helyicsoport helyiségében:
X. ker., Hungária-körut 289. szám alatt tar-
tatik meg.*

A petrozsényi helyicsoport kéri
azon tagokat, akik hátralékban vannak, hogy
járulékaikat szíveskedjenek befizetni, mert
ellenesetben kilépettnek tekintetnek.

E hó 30-án taggyűlés lesz, melyre a tagok
pontos megjelenését kérjük.

A Máv. gépgyári helyicsoport
folyó hó 14-én, szombaton délután 3 órakor,
az Orezi-ut 47. szám alatti Melicher-féle
vendéglőbe, a zárfizetés után, fontos értekez-
letre hívja meg a tagtársakat, amelyre min-
den tag pontos megjelenését kéri

a vezetőség.

A piski-i helyicsoport e hó 14-én,
este 7 órakor, taggyűlést tart, amelyre a
tagtársak tömeges megjelenését kéri

a vezetőség.

A keleti helyicsoport e hó 14-én
szombaton este 6 órakor rendkívül fontos
napirenddel taggyűlést tart. A taggyűlés
után Fáber Oszkár felolvasást tart. A tago-
kat kérjük, hogy tagsági könyveiket juttassák
ellenőrzés szempontjából a vezetőséghez.

A zombori helyicsoport ideiglenes
vezetésére elnökül Berwinkel János, pénz-
tárosul Kapusi Ferenc jelöltetett ki. Ennél-
fogva kérjük a tagtársakat a fentieknél
hátralékaikat annál is inkább kiegyenlíteni,
mert ellenkező esetben az elesett tagok
részére lapunk küldését is beszüntetjük.
*Az október hó 6-án, délután 6 órakor tar-
tandó taggyűlésen minden tagtárs ott legyen.*
A gyűlésen a központi vezetőség is kép-
viselteti magát.

A ceglédi helyicsoport új helyisé-
gét múlt számunkban tévesen közöltük.
Az új egyleti helyiség *III., Szelei-ut 21. sz.
alatt van.*

A budapest-nyugati helyicsoport
egyleti helyiségét VI., Lchel-u. 21/b.
szám alá (Perl-féle vendéglő) helyezte át.

A püspökladányi helyicsoport
e hó 15-én, délután, taggyűlést tart, amelyen
a központi vezetőség is képviselve lesz.

A lellei helyicsoport e hó 22-én a
Balaton-szállóban taggyűlést tart. *Minden
tagtárs ott legyen!*

A ruttkai helyicsoport folyó hó
29-én, d. u. 2 órakor rendkívüli közgyűlést
tart. Napirend: az új vezetőség választása.
Kérjük a csoport tagjait pontosan meg-
jelenni!

A nagyvárad helyicsoport saját
helyiségében (*Halász-utca 14. sz.*) szeptember
15-én, vasárnap, délután 3 órakor taggyűlést
tart. Ügyünk fontossága megkívánja, hogy
minden tagtárs ott legyen!

A dunaparti helyicsoport folyó hó
17-én, kedden, este 7 órakor taggyűlést tart.
Az összes tagok pontos megjelenését kéri
a vezetőség.

A kaposvári helyicsoport folyó hó
14-én, szombaton, este 6 órakor taggyűlést
tart. Kérjük a tagtársakat az új fontos-
ságánál fogva okvetlen megjelenni.

Felszólítjuk azon munkástársainkat, akik
tagsági járulékaikkal hátralékban vannak,
annál is inkább hozzák ezt rendbe, mert
különben alapszabályaink értelmében a tagok
sorából kénytelenek lennének őket törölni.

A kocsirendezők sérelmei.

A nemzeti kormány pauszálás pacsirtái
heteken keresztül zengtek dicsőhimnusz arról,
hogy mily nagy körültekintéssel és jóakarattal
(?!) valósította meg a vasutasok fizetés-
rendezését a kormány.

A közvélemény megtévesztésére és a
vasutasok elleni ellenszenv felkeltésére töre-
kedtek az aranyagon hizó dalosok.

De nem voltak hatással magára a nagy
vasutastársadalomra, mert a vasutasok ma
már érzik és látják, hogy rutul becsapták
őket és a deresen fekszenek, amelynek
utóbajait semmiféle lnda-szesz és Kossuth-ir
nem képes gyökeresen orvosolni.

Nincs a vasutasoknak egy kategóriája,
melyet többé-kevésbé meg nem rövidítettek
volna, nem is beszélve az egyes fizetési
fokozatok besorolásáról, valamint egyes
kategóriák degradálásáról.

Most azon csodálkoznak a vasutasok,
hogy hát miért történt ez. Hisz ők jó haza-
fiak voltak. A parlament tagjainak nagy
része emlékezhethet arra, hogy ők is segit-
ték őket a legutóbbi választásoknál zsiro-
sabb falatokhoz. Hála fejében azonban még
azt is elvették tőlük, amijük volt, mihelyt
uralomra jutottak.

Tehát a dolgozó vasutasok ma már nem
kellenek nekik; fő, hogy a vasutas-méhecske
szorgalmasan megkeresse a milliókat pau-
sálékra, idegen iparvállalatok szubvencio-
nálására, meg ehhez hasonló sok egyébre.
Dante, a halhatatlan költő szavait kell az
újabb vasutasgeneráció felé kiáltanunk:
„Emberek, kik ide beléptek, mondjatok le
minden reményről!” Múltán idéztük ezt,
mert az eddig szorgalmas, bátor, kötelesség-
tudó vasutast nem az általuk hiába keresett
„izgatók”, hanem kiváló szociálpolitikájuk-
kal a kormánykörök maguk izgatták fel
annyira, hogy sem most, sem a jövőben
ezen kormánytól semmi jót nem remélnek
és nem is várnak a vasutasok.

A legterheesebb és legveszélyesebb szol-
gálatot teljesítő vasutasokról, a kocsirende-
zőkről a fizetésrendezésben oly nyomorultul
„gondoskodtak”, hogy erre a szolgálatra
már ma is alig akadnak pályázók.

A mindenkor kormányok is mindig arra
törekedtek, hogy ezen szolgálatra 18—20
éves, tehát fiatal, életerős embereket osz-
szanak be, mivel ezek részben nem is igen
tudták mérlegelni, hogy mily terhes és
veszélyes szolgálatra vállalkoztak éhbérért.

Ezen „fiatal erők” nem is igen érezték
a súlyos szolgálat, valamint az idő visz-
ontagságainak testet-lelket öltő hatását —
egy pár évig. No meg kevés is éri el a
kocsirendezők közül a tíz évi kocsirendezői
szolgálatot, mivel a balesetek és ebből
kifolyólag a halálozások jóval előbb meg-
szabadítják ettől, a nyomorba és kétséghe-
esésbe taszítva övéit.

Hányan bucsuznak szolgálatba indulásuk
előtt nehéz szívvel hozzátartozóiktól, mert
nem tudják, hogy annak befejeztével viszont-
látják-e övéiket.

Minden mozdulatuknál a halál les reájuk,
ha tolatnak, kocsit kapesolnak, felugranak,
leugranak, mindannyi ugrás egy-egy halál-
ugrásuk lehet.

Irtóznak ezen szolgálattól a tapasztalt
vonatkísérők, mert már nem egy szeren-
csétlen kartársukat látták darabokra szag-
gatva vagy agyonlapítva.

Ha egy minisztert vivő vonat valamely
karnál hirtelen megáll, ha ilyenkor ő nagy-
méltóságáék kissé nagyobb rázásnak vannak
kitéve, már is mint katasztrófáról számol-
nak be a pauszálás polgári lapok. De bezzeg
ha egy kocsirendezőt, de nem is egyet,
hanem tizet nyomnak halálra egy nap,
akkor erről mélyen hallgatnak, hisz nem
volt miniszter, hanem csak egy szegény,
éhbérért küzdő proletár, amilyen akad száz
is, ha kell, mit törődnek ők ezzel. De erre
idézzük egy függetlenségi politikusnak az
1904. évben a parlamentben, a vasutas-
sztrájk idején mondott szavait: „Minisztere-
ket kicsereálni könnyebb, mint szakavatott

vasutast pótolni, mert az ő politikájukhoz
nem kell szakismeret, de kocsit rendezni,
váltót állítani, vonatot vezetni stb., ehhez
nagyon is szükséges a szakképzettség.”

Ha a betegségyező pénztárnak a bal-
esetekről összeállított statisztikai adatait
vizsgáljuk, látjuk, hogy a múlt évi 715
balesetnek több mint egy harmada a tola-
tásnál fordult elő, tehát itt a tények eléggé
beszélnek; nem kell, hogy bővebben illusz-
tráljuk az állapotokat.

A mozdonyszemélyzet 8—16 fillérnyi tola-
tási átalányban részesül, a kocsirendező
azonban, aki télen hóban, nyáron forróság-
ban 12 óráig egyhuzamban szalad, fárad,
egy fillért sem kap.

Nem a mozdonyszemélyzet keservesen
megszolgált filléreit irigyeljük, hanem a
tolatási szolgálatnál egyforma elbánást köve-
telünk. Ezen tolatási átalány joggal meg-
illeti a kocsirendezőt, váltóort és kocsi-
mestert is.

Egyik legnagyobb sérelme a kocsirende-
zőknek, hogy ha az 1300 korona fizetést
elérte, ennél magasabb fizetést (mint pl. a
vonatmálházó: 1500 koronát) nem érhet el,
holott ezek szolgálata, ha talán fárasztó is,
mégsem olyan veszélyes.

Továbbá ruházatuk is oly silány, hogy
az idő viszontagságai ebben éppen úgy
megviselik, mintha nem is volna. Köpenyt
olyan darócféléből adnak részükre, aminem
hogy vízhatlan volna, hanem áterszti a
nedvességet. S ebben tegye aztán a hüvös,
esős, szeles időkben a szolgálata mellett a
kocsirendező egészségét és életét kockára!

Hol van tehát a kormány humanizmusa,
ha mindezekre fittyet hány? Hol vannak a
derestörvény ellenében az embervédelmi
törvények?!

Statisztikai adatok igazolják azt is, hogy
egy kocsirendező, ha 12 évig baleset nem
éri is, ugys már szolgálatképtelen, nyomor-
rék és éppen ezeknél hagyták meg a kért
24 évi maximális szolgálati idő helyett a
36 évet.

Hol van itt a „józan elbirálása” az egyes
vasuti kategóriák szolgálati nehézségeinek?
Vagy azt hiszik, hogy bénán vagy mrankóra
támaszkodva is lehet kocsikat, vonatot ren-
dezni?

Tíz évi kocsirendezői szolgálat után váltó-
kezelőkké avagy a szakvizsga letétele után
vonatkísérőkké kellett volna a kocsirende-
zőket minősíteni és beosztani.

Kegyelmes uraink! Lássuk tehát az ember-
védelmi intézkedéseket, ezeket tessék meg-
valósítani! A nyomor, drágaság és iker-
testvérünk: az elkeseredés izgat itt, ezeket az
izgatókat tessék megrendszabályozni s akkor
béke fog honolni a sinek birodalmában,
nem pedig 28—30 éves embereket agyon-
gyötörve és nyomorítva, kitenni az idő
viszontagságainak és a nyomornak még
újabb 24 évig.

A nappali és éjjeli örök moz- galma.

Az e hó 8-ára hirdetett nyilvános gyűlés
nem lett megtartva, mert az örök nagy
része szolgálatban volt, másrésze pedig
éjjeli szolgálata után a Budapesten kívül
eső lakhelyeire utaztak.

A nyilvános gyűlés helyett tehát cölsze-
rűbbnek tartotta a lapbizottság, hogy az
összes szolgálati helyek öröklődteivel érte-
kezletet tartson. Az értekezlet ugyancsak
8-án este lett megtartva, amelyen fontos
határozatok lettek hozva arra vonatkozólag,
hogy miképpen szervezzük az örökös szol-
gálatban levő öröket.

A küldöttek által előadott panaszok bő
anyagot nyújtottak arra, hogy a központi
lapbizottság azon helyzetbe jöjjön, hogy
ezeket a sérelmeket alkalmas formában a
felsőbbség tudomására hozva, azok orvos-
lását szorgalmazza.

Ennek azonban az az előfeltétele, hogy
az összes nappali és éjjeli örök hozzálássa-
nak az erélyes szervezkedéshez!

Nehéz munka lesz az örökös nyomorúságban tengődő és többnyire a vasuti szolgálatban elszerecséltlenült öröket öntudatra ébreszteni.

De éppen ezért komolyan, lelkesedéssel kell hozzáfognunk a munkához, mert ezzel tartozunk becsületünknek, amely parancsólólag megköveteli, hogy a vasut legelhagyatottabb, legszerencsétlenebb páriáit magunkhoz emeljük és megmentjük őket az elpusztulástól.

*

Felhívjuk a helyi lapbizottságokat, hogy mindenütt tartsanak értekezleteket a nappali és éjjeli örökkel és azokról 14 napon belül küldjenek jelentést a

központi lapbizottsághoz.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Felhívás abudapesti és környékbeli Máv. pályamunkásokhoz! *Pályamunkások!* Hosszu idő telt el azóta, hogy benyújtottuk a kereskedelmi miniszteriumhoz azon emlékiratot, amely a ti, igazán szerény kíválmaitokat foglalta magában.

Válasz mindeztideig nem érkezett!

Semmi sem mutatja azt, hogy a kereskedelmi kormány komolyan foglalkozna a ti helyzeteitekkel!

A békés eszközökkel való küzdelem kudarcot vallott! Elérkezett az ideje annak, hogy olyan harc eszközökről gondoskodjunk, amelyek biztosítják becsületes küzdelmeteknek a győzelmét.

Pályamunkások! Titeket nem érhet vád a bekövetkezendőért! A felelősség azokra hárul, akik ridegen elzárkoznak a ti nyomorúságtok meghallgatása elől.

Folyó hó 13-án, pénteken este 7 órakor az Óvada-utca 26. szám alatti vendéglő kert-helyiségében

pályamunkás-gyűlést

tartunk. Ezen a gyűlésen fogunk dönteni arról, hogy milyen eszközökkel törjük meg a kereskedelmi kormány közömbösségét a ti ügyetek iránt.

Kötelessége minden egyes pályamunkásnak ezen a gyűlésen megjelenni és annak sikere érdekében a legnagyobb lelkesedéssel fáradozni.

E komoly időkben legyen jelszavunk: „Ki nincs velünk, az ellenünk“.

Testvéri üdvözléssel
a központi lapbizottság.

Az adó.

— Irta: Dr. Kadosa Marcel. —

V.

A minapi cikkemben felsoroltam, hogy az adófizetés az első osztályu kereseti adónál a helységek szerint hány kategóriába van osztva. Cikkemből azonban alighanem nyomdahiiba folytán kimaradt a negyedik kategória. A negyedik kategóriába tartozik minden helység, amely az előbbi három osztályba be nem sorozható. És ebben a negyedik osztályban a családfő adója 6 korona, a családtagé 1 korona 20 fillér.

Ha már most példákat soroljak fel a könnyű megértés céljából, akkor leghelyesebb, ha előveszem azokat az adatokat,

amelyeket nekem derék olvasóim elbírálás végett beküldöttek. Előre is jelezhetem, hogy a kivetések a hozzám beküldött adatok szerint többnyire helyesek. Már tudniillik, ami az első osztályu adó összegét illeti. Mert, hogy egyáltalában lehet-e kivetni adót a vasuti napibéres munkásokra, azt már kellőképpen megtárgyaltuk és arra az eredményre jutottunk, hogy nem lehet.

Itt csak az összegről van szó és csupán csak az első osztályu kereseti adó összegéről. Mert a községi adópótlékról, utadóról stb. később beszélék.

*

Debrecen. Tartozik a második kategóriába azért is, mert törvényhatósági joggal felruházott város, melynek vasuti állomása van, azért is, mert 15.000-nél több lakosa van stb. Ebben a kategóriában az első osztályu kereseti adó a családfő után 9 korona, családtag után 2 korona. Csomor Gyula barátom beküldött adóigazolványa szerint valóban 9 koronát vontak le neki első osztályu kereseti adó címén a pótlékok nélkül, amelyekről most nem beszélék.

*

Ruttká. A negyedik kategóriába tartozó helység, mert sem törvényhatósági joga nincs, sem rendezett tanácsa, sem 8000 lakosa. Ebben a kategóriájában a helységeknek az adó a családfő után 6 korona, a családtag után 1 korona 20 fillér. Ha tehát valaki nős ember és a háztartásában 16 éves családtag nincsen, akkor az első osztályu kereseti adója 7 korona 20 fillér. Ha nőtlén, akkor 6 korona. Franyó János tagtársam adatai szerint valóban így is vetik ki az első osztályu kereseti adót. Közölt ő ugyan még egyéb adatokat is velem, amelyre majd másutt adom meg a választ.

*

Az istvántelki főműhelyből egy talicskára való adócédula van birtokomban. Ehelyütt az adókivetést és levonást olyan kedélyesen csinálják, hogy az embernek megáll az esze. Itt nem tudja senki, hogy ki, hogyan, mikor, miképpen, mi után vetette ki rá az adót. A munkás nem is látja a részletezést. Káp egy akkora cédulácskát, mint egy orvosságos üveg vignettája és arra rá van írva, hogy X. Y.-ra a főváros 38 vagy 42, vagy 26, vagy az ég tudja, mekkora adót vetett ki és hogy azt hat havi részletben le fogják tőle vonni. Aláírva, szám, főnök. Ezekhez az adatokhoz hozzá se tudok szólni, mert még csak azt sem lehet megállapítani, hogy első osztályu adó-e, amit így statáriáliter behajtanak ezektől az emberektől, vagy micsoda. Ezt majd alaposan beajánljuk a miniszter figyelmébe és ha nagyon jó kedvünk lesz, megteesszük azt, hogy a visszatartott munkabérek per útján fogjuk követelni. A per folyamán talán majd sikerül megtudni, hogy X. vagy Y.-nak mi címen vonták le a visszatartott összeget.

*

Szolnok. A második csoportba tartozik. Itt a nőtlén ember első osztályu kereseti adója 9 korona, feleséges emberé 11 korona és ahány 16 éven felüli tagja van a családnak, annyszor még 2 korona. Azon adatok szerint, amelyeket Nádas Kálmán munkástársamnak köszönhetek, valóban így összegben róják ki Szolnokon az első osztályu kereseti adót. De rónak ki még egyebet is, amikről majd később lesz szó.

Szombathely. A második csoportba sorozandó város, már csak azért is, mert 15.000-nél több lakosa van. Itt is 9 korona első osztályu kereseti adót kell fizetnie a családfőnek és 2 koronát a feleségnek, valamint minden 16 éven felüli családtagnak. A beküldött adatokból azonban nem tudom megítélni a helyzetet. Azt írja ugyanis Fabos tagtárs, hogy a 2 kor. 40 fill., 2 kor. 80 fill., 3.—kor., 3 kor. 60 fill., 3 kor. 70 fill. napibért kereső munkások első osztályu kereseti adója 19, 20, 22, 26 kor., míg ellenben a 4.—kor., 4 kor. 20 fill., 4 kor. 40 fill., 4 kor. 60 filléres munkásoké 18, 19, 20 korona. Ez több okból teljesen érthetetlen. Először azért, mert sem 18, sem 19, sem 20, 22, 26 koronás első osztályu kereseti adó nincsen a világon. Másodsor pedig azért, mert az első osztályu kereseti adó nem igazodik a kereset nagysága után, hanem csupán aszerint, hogy mely községben lett kiróva. Ennélfogva szombathelyi barátainknak ajánlom, hogy alaposan győződjenek meg felőle, mi címen van rájuk adó kivétel és a végösszeg részletezését követeljük.

(Folytatom.)

LEVELEZÉS.

Kolozsvár. *(Hajcsárkodás és munkás-sors.)* Nem hisszük, hogy kincses Kolozsvár városában kincseket szerezhet a dolgozó kar. Legalább akkor nem, ha mindenütt úgy „keresnek“, mint a Máv.-műhely V. osztályában a napszámosok. A kezdőfizetésük 1 kor. 60 fillér és ha az isten meg a protekció segít rajta, akkor sok év múltán felviszi 2 kor. 40 fillérig, ha pedig csoportvezető lesz, akkor 2 kor. 60 fillérnyi busás kereset üti a markát. Maguk az intéző körök is belátják, hogy emellett éhen hal az ember, adnak tehát 15—20%-ot.

Hogy miért éppen ennyit, azt ők maguk sem tudják.

A csoportvezetők sohasem látnak utalványokat, ezeket a termester kezeli. Pedig nem tételezzük fel róla a rosszakaratot, de nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy gyenge ember, aki sok méltatlan dolgot zsebre vág az „uraktól“.

Ha panaszra mennek a munkások Hosszu Jenő főmérnök urhoz, egyszerűen kiutasítja őket. És ez öreg hiba, éppen olyan hiba, mint amilyen baj, hogy a termesternek inába száll a bátorsága, ha a főmérnök ur „rosszkezdű“. Sokszor megesik, hogy valamely munkáért nem is állítanak ki utalványt, mert a termester nem meri kikérni. Persze, hogy nem az ő zsebe bánja ezt, de tessék csak havi 60—70 koronával ütőd, tized magával ebből meg is élni. — A hajcsárkodás pedig nagyon divik. Megesett, hogy két lakatosnak értesítést küldött Hosszu főmérnök ur, hogy készüljenek vonalra. De éppen valamelyik mozdony a levegőben lógott, mert a kerekén dolgoztak, nem mehetek hát tüstént. Óh, milyen ribilliót csinált emiatt Hosszu ur!

Neki esett a termesternek és elkezdett ordítani: „Kiruglak, farba ruglak, nem tudsz parancsolni!“ Ezeket kellett a termesternek zsebre vágni és így nevel a főhajcsár alhajcsárokat.

A fegyelmi bíróságok választásához.

Vasutasok!

A pragmatikát nyakunkba sózták. Jogfosztás, jogtiprás minden sora annak a pragmatikának. Reánk vár a feladat, hogy amit javíthatunk rajta, azt megtegyük. A fegyelmi bíróságok választása küszöbön áll. A szervezett vasutasok tulnyomó része elkészült már a jelöléssel. Minden vasutas kötelessége, hogy olyanokat válasszon fegyelmi bírósági tagokul, akik a munkálkodó vasutasok érdekeit meg is tudják védeni.

Vasutasok! Ne szavazzatok olyanokra, akik a felsőbbség uszályhordozói!

Ne bábokat, hanem férfiakat válasszatok fegyelmi bírósági tagokul!

A két munkás sem vitte el szárazon; az egyiket 5, a másikat 3 koronával büntették. Ha pedig még egyszer utalványt mer valaki követelni, hát akkor reszkess, kolozsvári műhely, Hosszu főmérnök ur hosszú bosszujától!

Miskolc. (A kapus.) Hamarjában nem is tudjuk, ki nagyobb ur a miskolci műhelyben, Kron ur, a főnök, vagy pedig Lenhardt, a kapus? Hogyan, miként cseppent Lenhardt ur ebbe a diszes és óriási felelősséggel járó pozícióba, azt ő maga sem tudja. Elég az hozzá, hogy benne van, melegnek érzi a helyét s biztos várnak képzeli a kapusi bódét, ahonnét szélmalomharcot kezdhet a munkásság ellen.

A perecárulás igen tisztességes foglalkozás, de korántsem oly jövedelmező, mint a denunciació és munkásfalás. A mult héten megesett, hogy a műhelyfőnökség egy fiatal napszámos-munkástársunkat, aki a szertárban mindössze három napot dolgozott, átvett a műhelybe. Bizonyára használhatónak találta a műhelyfőnök. Amint ebéd után bejön a műhely kapuján, felmutatja felvételi jegyét. A műhely cerberusa végigméri az illetőt, aztán olyan „friss a perec” hangon reárivall: „Mit akar maga itt? Három napja, hogy itt van és már a műhelybe került! No, majd gondom lesz reá!” Azóta sem tudja szegény munkástársunk, hogy kit tartson nagyobb urnak: a főnököt vagy a kapus ur ő melóságát? Csakhogy Lenhardt ur nem mindig mogorva. Szokott ő elcelezni is. A multkor belekötött egyik kovácsmunkástársunkba. Azt mondja neki: „Itt jönnek a kovácsok, az egész egy nyáj; mind együtt halad, csak egy válik ki közülük”. (Az az egy szervezett munkás.)

Csakhogy meg is kapta a választ: „Lássa, kelmed, engem akart bántani, pedig hát azokat sértette, akiket a nyájhoz sorolt. Hiszen maga mondta, hogy egy kiválik közülük és ez akkor nem tartozik a nyájhoz!”

Azóta sem „viccel” Lenhardt ur, hanem az egi eseten tündöklik, amikor pénz nélkül ült le „mulatni”. Hanem, aki mulat, annak fizetni is kell. De akinek nincs pénze, az meg nem tud fizetni. Az ilyen embert aztán bekísérik. És biz’ isten, csak a „rangjának” köszönheti, hogy az ételt-italt adó koresmáros beleegyezett, hogy tartozását részletekben fizesse az egi hős.

Rákoskeresztur. (Protekcio a tüzelőanyag kiosztásánál.) Már a mult évben is foglalkoztunk lapunkban a rákoskereszturi állomáson uralkodó viszonyokkal, a melyek úgy látszik az idén még sokkal rosszabb formában fognak megisméltódni. Amig ugyanis a mult évben a szénhiányt egyformán érezte valamennyi alkalmazott, most azonban *Wallaschek János* állomáselőjáró jóvoltából csak a munkások vannak kitéve annak a kétségbejítő helyzetnek, hogy a tél beköszönével tüzelő nélkül maradnak.

Hogy milyen fifikával intézi az előjáró ur ezt a visszaélést, hogy reá ne jöjjenek, annak jellemzésére szolgáljon, hogy amint tudomására jön a szén vagy fa megérkezésének napja, titokban értesíti a hivatalnoki kart, akik azután már ott várják a megérkező kocsirakományt 20—30 mm. szén kivételezési utalvánnyal úgy, hogy a munkások bizony alig tudnak egész napi várakozás után 5—10 mm. szénhez jutni.

De még ezzel sem elégszik meg az előjáró ur. Megteszi azt is, hogy a tüzelőanyaggal megérkezett kocsit nem állítja a rendes vágányra, hanem oda, ahol a kereskedők részére érkezettek állnak.

Megteszi azt is az előjáró ur, hogy a megérkezett tüzelőanyagot nem rakatja ki a rendes helyére, hanem oda, a hol a kereskedők anyaga fekszik, hogy így a munkásokat csalódásba ejthesse azzal, hogy nincs tüzelőanyag; azonban a saját kartársairól jó eleve gondoskodik ezzel, hogy a télen ne szenvedjenek szükségét.

Hát igen tisztelt előjáró ur, az ilyen eljárást nem lehet menteni azzal, hogy a saját

kartársai érdekét véli ezzel önzetlenül szolgálni.

Ez súlyos véték a munkásság érdekei ellen, akik télen amugy is eleget nélkülöznek, éheznek gyermekeikkel egyetemben és az Ön eljárása folytán még a tél dermesztő hidegét is át kell szenvedniük.

Ha Önben, előjáró ur, az emberi tisztességnek a parányi érzete még megvan, akkor a jövőben kerülni fogja azt, hogy a munkásság sérelmére előnyben részesítse bármely szolgálati ág alkalmazottait.

Sziszek. (Miért van annyi baleset?) Már többször foglalkoztunk *Strasszer Sámuel* déliavasuti főnök személyével, aki a sziszeki állomáson folytonosan üldözi az alája rendelt személyzetet. Előbb a munkásokat akarta felfalni, most meg kivette hálóját a vonatkísérő személyzetre, amelyet folytonosan forduló nélkül utaztat s amely ily módon keresetében is meg lesz rövidítve. Emiatt már általános az elkeseredés és az üzletigazgatósághoz 12 aláírással ellátott kérvényt is intéztek.

A személyzet már többször kérte a főnök urat és a forgalmi tisztviselőket, hogy ezen rendetlen utaztatásokon segítsenek, de ez csak olaj volt a tüzre. Egy öreg főkalauzhoz a következőképpen szóltak:

„Ön az 501-sel 29-én Zágrábba utazik a zágrábi anyagvonat részére és onnan az 5805. Máv. gyorsvonattal vissza. Innen az 525/557-sel tovább Steinbrückig.”

Igy 29-én reggel 6 órától 30-án reggel 2 óra 40 percig, illetve 19 óra és 45 perccel lett volna uton.

Az illető főkalauz természetesen ennek a kíváncsolomnak nem birt megfelelni, már azért sem, mert az anyagvonatnál a szeméit a szél telehordta porral és emiatt beteget jelentett a szolgálattevő Löffler hiv. urnál. De azért este 8 órakor mint beteget ismét értesítették, hogy jelentkezék szolgálatra.

30-án dr. Blažekovič ur megvizsgálta az említett főkalauznak a szemét és orvossággal látta őt el úgy, hogy 31-én elutazhatott az anyagvonathoz.

Szeptember 1-én az 553., 2-án az 554/526. számú vonatokkal tette szolgálatát. Az 554. indul Steinbrückből 6 óra 30 perckor, amely vonathoz a szolgálati utasítás szerint egy órával indulás előtt kell a vonatvezetőnek megjelenni. Az 526-os rendesen 8 óra 9 perckor érkezik meg, de a jelen esetben 12 óra 30 perckor érkezett. Eszerint a jelen volt csoport, illetve főkalauz ismét 19 órai szolgálatot teljesített.

Sziszekre érkezéskor Löffler hivatalnok ur ezen rendeletet adta az érkező vonatvezetőnek és csoportjának: „Maguk reggel az 553-sal utaznak és ez 6 30 perckor indul.”

A főkalauz nem fogadta el Löffler ur ajánlatát, míg *Weisz Zsiga* vonatvezető és *Strublin János* kalauz Löffler ur fenyegetésére elutaztak.

Strasser főnök ur 3-án kérdőre vonta a főkalauzt, hogy miért nem utazott el 29-én 5 órakor, amidőn az anyagvonattól 3 órákor jött haza? Meg azután miért nem utazott el az 553-sal 19 órai szolgálat teljesítése után?

Erre a kérdésre azt válaszolta: „Hogy kívánhat a főnök ur ilyesmit tőlem? Hiszen nem vagyok én ló, hogy egyik rudtól a másikhoz fogjanak!” Anire Strasser ur azt válaszolta, hogy: „Itt nincs forduló; maguknak menni kell, ahogy elrendelik!”

A főkalauz erre értésére adta a főnök urnak, hogy amig így cselekszik, addig Sziszeken nem lesz békesség. A kalauzok különben is kérvényt nyújtottak be az igazgatósághoz.

Na, erre aztán hullott a *Strasszer-féle áldás* a főkalauzra: „Szemtelen, maga akar itt rendet szabni? Ma nem fog elutazni!” Igy 3-án „szabadságolta” a főkalauzt. A főkalauz sürgőnyileg tett az igazgatósághoz jelentést, de még 7-éig nem intézkedtek. Már most ugyan kíváncsiak vagyunk, mit is szól ehhez a közvélemény? *Vajjon tudják-e, miért történik annyi baleset?*

Amikor a Máv. cáfol.

— Készülő vasutas sztrájk. —

Pár nappal ezelőtt — igen jó forrás után indulva — az összes napilapok közölték, hogy a Rákos-rendező és a dunaparti teherpályaudvar raktári munkásai között oly nagy az elégtelenség, hogy sztrájk kitörése volt várható. A hír mindenben megfelelt a valóságnak és a Máv. igazgatósága sietett a hírt *megcáfolni*. Nagyon könnyű volt ezt tennie, annyival is inkább, mert a Rákos-rendezőn fenyegető sztrájk még a cáfolat leadása előtt tényleg *elsimult*. A munkások példás szolidaritása, támogatva az összes raktári kinevezett alkalmazottak és hivatalnokok szimpátiájától, diadalt aratott a hatalmi tulkapás felett. A felsőbbség a munkaidőt emelni szándékozó kísérletezésével tanácsosabbnak látta a *visszavonulást*. Ily módon el is vonultak a fenyegető sztrájkfellegek a Rákos rendezői pályaudvar felől, hogy fokozottabb mértékben tornyosuljanak a dunaparti pályaudvar felett.

Az előzmények, amelyek a munkásságban elkeseredést szültek, arra vezethetők vissza, hogy már évek óta *rendeleti* uton biztosítottak a munkásoknak évi nyolcnapiszabadságot a *napi-bér teljes élvezete mellett*. Legutóbb a pragmatikának csufolt lex Kossuth is biztosítja ezt a jogot. Már most tudni kell, hogy a Máv. raktári munkásai a napibéreken kívül jutalékban is részesülnek, ha az egyes, hat emberből álló csoportok a darab-árumból 80, a tömegárumból pedig 120 méter-mázsán felül mozdítanak. Ebből a jutalékból minden jog ellenére, *levonják* az utóbbi két hónap óta azok fizetését, akik a részükre biztosított szabadságidejüket élvezik. Nem elég tehát, hogy egy-egy csoport, amely rendszerint hat emberből áll, egynek távozása esetén a hatodikra eső munkát is kell, hogy elvégezze, hanem ráadásul még keresetükben is megrövidítik őket.

A *jutalékon* különben is a legkőrmönfontabb visszaéléseket követi el a főnökség. Minden negyedévben szokták a munkások az úgynevezett „akkordot” megkapni. Ezt azonban 1906. augusztus havában beszüntették. Ily módon egy-egy munkás évi 80—120 koronával *rövidült* meg. Hogy azonban a Máv. nagylelkűnek lássék, felemelte 1907 március 26-án a napibért napi 20—40 fillérrel, de csak a 3—6 év óta szolgáló munkásoknak. Még ennek ellenére is tekintélyes *károsodás* érte a munkásokat a negyedévi akkordpénz megvonásával.

Ugyancsak márciusban biztosították *rendeleti* uton, hogy a tulórázást 10—25 százalékkal magasabban kell megfizetni. Hát, hogy mily alapos okuk van a munkásoknak zugolódni, kitetszik a következőkből: Ha például egy nappali óra alatt 80 mm.-át mozdít egy hat emberből álló csoport, akkor jutalék fejében métermázsánként 3 fillér, összesen 2 korona 40 fillér jár. Esik egy emberre tehát egy órai kereset fejében 40 fillér. De a tulórázás esetén a napi óradíj 10 százalékkal magasabban számítandó a rendelet értelmében, vagyis a különóra díja emelkedik, de a jutalék ugyanennyivel *csökken*, mert a *tulórakat tisztán a jutalékból fizetik ki*. Éppen így van a vasárnapi és az ünnepnap munkával, amelyeket tagadhatatlan, hogy megfizetnek, *de abból a jutalékból, amelyet már anélkül is megkerestek*. Ez az állapot sehol másutt nem divik, mint éppen a Dunaparton, hogy a „felsőbbek” annál magasabb *takarékoskodási pótlékban* részesüljenek.

Éppen ilyen sérelmes a munkásokra nézve a hivatalos mérlegelés, amelynél — bárha kettőzött erővel kell dolgozniok — félannyi díjazást kapnak, mint az egyéb munkával. Ez az állapot különben szilárdul fennáll a központi vásárcsarnoki raktár-munkásoknál is, sőt mi több, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság áruinak kirakásánál is. Ennek a társaságnak, mert kapitalista vállalat, siet a Máv. kedvezni. Rendelkezésére bocsátja a saját munkásait. Ily módon *nyer* a Máv., amely *magasabb* munkabért számít fel, mint amennyit *kifizet*, de nyer a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság is, mert ezért a munkáért, amelyért egy-egy embernek (ha nem magyar államvasuti munkás) tíz, tizenkét koronát fizetne, csupán egy pár koronát juttat a Máv. pénztárába. Van még számos olyan sérelme a munkásságnak, amely minden eddigi rendeletben biztosított jog ellenére szokásos, de a melyek szakszerű voltuk miatt nem tartoznak a nyilvánosság elé.

Hogy azonban minden hivatalos és félhivatalos cáfolat ellenére sem mult el a dunaparti raktárt fenyegető sztrájk, annak bizonyítéka az

a lelkes lefolyású gyűlés, amelyet e tárgyban a dunaparti raktári munkások ma este tartottak. A győzelem biztos tudata élt a gyűlésen résztvevőkben, mert hiszen a „hivatalos cáfolat” maga is beismeri, hogy „700 árukkal megrakott kocsit veszteség” csupán az egyik teherpályaudvaron. Pedig most nincs hó és még nincs sztrájk.

A gyűlés lefolyásáról különben itt adjuk tudósításunkat.

*

A gyűlés elnöknek Faragó Dezsőt, jegyzőjének Geiger Sándort választotta. A napirend előadója Schubert Zsigmond elvtárs volt, aki a fenti sérelmeket egy egész sereg apróbb sérelmekkel egyetemben fejtegette. A gyűlés megbízott egy öttagú bizottságot, amelybe Geiger Sándor, Varga Ferenc, Wuhlschlager István, Fabián István és Marton Kálmán elvtársak választottak, hogy a sérelmeket összefoglalva, juttassák az illetékes fórum elé. Az esetben, ha a legközelebbi bérkifizetés alkalmával, azaz október 1-én, a sérelmek még mind fenn fognak állani, úgy az összes raktári munkások sztrájkba lépnek. Ily értelemben szólaltak fel még Geiger Sándor és Kone János. Az elnök zárszavai után a gyűlés véget ért.

A pályamunkások mozgalma.

Feltartóztatlanul halad előre az egész vonalon.

A központi lapbizottsághoz nap-nap után érkeznek a vidéki gőcpontokról a mozgalmhoz való csatlakozást bejelentő levelek.

Harcizaj tölti be mindenütt azokat a helyeket, ahol tömegesen vannak együtt pályamunkás testvéreink.

A beérkezett bizalmas jelentésekből kitűnik, hogy mindenütt harca készen várják a döntést.

„Nekünk nincs mit veszítenünk”, majdnem valamennyi jelentésből ez tűnik ki.

Amikor a munkásság ezzel a jelszóval kezdi meg a küzdelmét, akkor el lehetünk készülve, hogy elkecseregett lesz a harc.

A követelések egyik legfontosabbikának a nyugbér-ügyet tartják munkástársaink, habár teljes egészében ragaszkodnak a memorandum foglaltakhoz.

Széggyene a kormányzatunknak, hogy szociálpolitikai esztelenségében a pályamunkások nyugbér-igényét 40 évben állapítja meg akkor, amidőn az uri tétlenséget űző katonatisztek nyugdíj-igénye 30 évre lett leszállítva; a kinevezett vasuti alkalmazottaké 36 évig tart és ők is törekszenek arra, hogy ez leszállíttassék. Hol van akkor itt a logika, hogy azok az emberek, akik fárasztó, nehéz munkát végeznek, télen-nyáron, melegben, esőben, hóban és fagyban, kitéve a természet viszontagságainak, ezek a munkások 40 évig várakozzanak arra a pár korona alamizsnára, amelyet nyugdíjnak kereszteltek el.

Ha Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter igazán és komolyan szívében viselné a vasuti munkások sorsát, akkor egy pillanatig sem gondolkodna azon, hogy a hozzá intézett memorandumot teljességében megvalósítsa és a pályamunkások nyugbér-igényét a 40 évről leszállítsa.

Hadd lássuk egyszer már, hogy tudnak odafent is tenni a munkások érdekében anélkül, mielőtt erre kényszerítve lennének.

*

Felhívjuk a pályamunkásokat, hogy mindenütt, ahol még nem tartották meg az értekezleteket, haladéktalanul tartsák meg és küldjenek jelentést a központi lapbizottságnak arról, hogy mennyiben számíthatunk a teljes és minden körülmények között megnyilvánuló szolidaritásra.

Testvéri üdvözléssel

a központi lapbizottság.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Halálos baleset Kassán. A Vasutassors című rovatunkban röviden megírtuk már Fedor György munkástársunk balesetét, mely e hó 6-án történt a kassai pályaudvaron. Mint most Kassáról írják, az utóbbi időben ott sűrűn előforduló baleseteknek egyik oka a pályaudvar szűk volta, zsúfoltsága. Minden

oldalról megállapították ezt már. A kereskedelemügyi miniszter már augusztusra kitzúta a pályaudvar kibővítésének közigazgatási bejárását, még ma sem tartották azt meg. A szűk, életveszélyes zsúfoltság marad tehát a kereskedelmi kormány jóvoltából továbbra is, hogy újabb áldozatokat szedjen.

A szűk kassai pályaudvar keleti szélén van a szénteleg. Itt lapátolják a szénmunkások a kocsikról le, más kocsikra fel a szén; itt rakódnak a mozdonyok is. Mint az egész pályaudvaron, itt is folytonos életveszedelemben forognak az ott foglalatokodó emberek, különösen az ott dolgozó munkások, mert az élénk forgalomban alig lehet a kocsik előtt kitérni.

A széntelegen dolgozott Fedor György munkás is. Egy ott álló szénkocsi körül lapátolta a szén. Mivel a munka már vége felé közeledett, egy tolató mozdony egy teherkocsit taszított a szénkocsi felé, hogy majd azzal együtt mind a kettőt egy tehervonatba kapcsolják be. A kocsi gördülve közeledett Fedor felé, ki akkor éppen távolabb állt a szénkocsitól. A gördülő kocsi elérte Fedort, hátba vágta és tovaszította. Fedor érezte, hogy veszedelemben van, előre ugrott, hogy a kocsi elől kitérjen. De ugylátszik annyira megszédült az ütéstől, hogy nem tudott a sinek közül kitérni, a gördülő kocsi elérte, újból ellökte, majd újból taszítva egyet rajta, odavágta a sinen vesztelő szénkocsira, melyet a gördülő kocsi elérve, odább taszított. A szerencsétlen Fedor a két kocsi között haladt egy pár pillanatig, majd ájultan siklott ki a kocsik közül a pályatestre és a következő pillanatban halott volt. A nyomban megjejtett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen embert az ütődésektől származott belső zúzódások ölték meg. A szerencsétlenül járt munkást a hullaházba szállították, ahol felboncolták.

Vasuti szerencsétlenségek. Párisból írják, hogy a nancy-i pályaudvar előtt ismeretlen okból kisiklott egy tehervonat mozdonya. A fűtő és egy gépész meghalt. Több ember megsebesült.

Angliában Manuel mellett, a Stirling grófságban két vonat összeütközött, mely alkalommal huszonegy utas sebesült meg.

Vasuti katasztrófák. A nagyobb vasuti katasztrófák száma ismét szaporodott. A berlini személyvonat Rehfelde és Straussberg állomások között nyílt pályán kisiklott. A sebesültek száma tizenegy. A szerencsétlenség éjjel történt, Rehfelde állomás után. Kilenc vasuti kocsi utasokkal zsúfolva kisiklott, de szerencsére a vasuti kocsik nem furódtak egymásba, hanem féloldalra fordultak.

Stanislauból jelentik: Tegnap este Bkacowce és Zuravno állomások között kisiklott a 318. számú, Stanislauból Lembergbe indult személyvonat 9 személykocsija, két teherkocsija és egy postakocsi. Két ember életét veszítette, hat súlyosan megsebesült, 95 ember könnyen megsérült. A kisiklás okát eddig nem lehetett megállapítani. A szerencsétlenül járt vonaton 550 utas volt s köztük különösen sok asszony és gyermek. Nyolc óra lehetett, amikor az utasokat nagy zökkenés rémitette meg. A kocsik nagyon inogtak és a tizenegy waggon közül csak három maradt az elgörbült sineken, a többi lefordult. Az első kocsi darabokra tört. Körülbelül 100 utas az ablakokon át kigurott. Szakadt az eső és koromsötét volt az éjszaka. Egy órakerék ért a veszedelem színhelyére az első mentő vonat. Egy tisztiszlaga holtteste borzasztóan meg van csonkítva. Egy Vasits nevű kereskedő és egy diák fejét a vasgerendák darabokra zúzták. A hivatalos vizsgálat azt találta, hogy a szerencsétlenség helyén a sinek ki voltak kopva. A sebesültek száma meghaladja a százat.

A miskolci villamosvasut alkalmazottai, mint értesülünk, mozgalom előtt állanak. A miskolci villamosvasuti munkások nem első ízben adnak kifejezést általános elégtelenségüknek, de szervezetlenek s így megbíztak minden alkalommal az igazgatóság ígéreteiben. A mostani mozgalomnak egyébként a diósgyőri telep egy forgalmi tisztviselője is oka, akinek áthelyezését kívánják a munkások.

MULATSÁGOK.

Meghívó. A vasuti munkások országos szövetségének érsekújvári helyicsoportja 1907. évi szeptember hó 15-én délután 5 órakor táncmulatsággal egybekötött zártkörű szüreti mulatságot rendez a Simkó-féle vendéglő összes helyiségeiben. Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és nyugtáztatnak.

A helyicsoport vezetősége.

CSERE.

Kazánkovács, nagybecskereki műhelyből, cserélni óhajt Temesvárra.

Kiadóhivatali üzenetek.

Hogy a lapunk pontos kézbesítése lehetővé váljék és ne legyen az olvasóinknak panaszra okuk, a következőkre hívjuk fel tagjaink figyelmét. Lakásváltozás bejelentését lehetőleg a hét végéig kell elintézni olyképpen, hogy a név, a régi és az új lakeim a lehető legpontosabban, valamint azon helyicsoport neve is bejelentendő okvetlen, ahol az illető befizetéseit eszközli.

Nem szabad a reklamációt hetekig halasztani, hanem amint az első lapot nem kézbesíti a posta, ezen körülmény azonnal bejelentendő a kiadóban.

Ha kölcsönösen megteesszük kötelességünket, akkor sikerrel fog járni azon törekvésünk, hogy lapunk pontos kézbesítése által minden egyes tagot szervezetünkhez bilincseljünk.

Üdvözléssel

a kiadóhivatal.

Mezőtur. Naptár és emlékirat mint nyomtatvány 10 filléres bélyeggel visszaküldendő.

Felkérjük a helyicsoportokat és az egyes tagokat, hogy a folyó évi 29-es számú „Magyar Vasutas” meglévő példányait szíveskedjenek beküldeni, mert fontos okból szükségünk van erre a számra. Postaköltséget megtérítjük.

A kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenetek.

Temesvár. A zöld papíron érkezett sérelmeket a papirkosárba dobtuk. Aki hozzánk fordul ily súlyos természetű panaszokkal, az legalább a nevét írja levele alá.

Karánsebes. Mulatságokról tudósítást nem küldünk, csupán a meghívót adjuk le. Ilyet azonban nem kaptunk. A lapbizottságok névsorát érthető okokból nem hozhatjuk nyilvánosságra.

Palik művezető, Istvántelek. Ön a legutóbbi fizetés alkalmával kiszólt az irodából, hogy: „Ne morogjanak!” Nekünk ez az egy kijelentése elég bizonyíték arra, hogy önről véleményt alkossunk. Most pedig a művezető viselkedésével kapcsolatosan felhívjuk a villanyszerelők figyelmét szervezkedésre, hogy szervezetségük révén kioktathassák művezetőjüket.

Sátoraljaújhely. Nagyon helyes, hogy a bizalmiférfiak számát 15-ről 35-re emelték. Csak most aztán munkára!

Eszéki fűtőház. Ha maguk minden nevetlen fráter felett bosszankodni akarnának, akkor nagyon keserű lenne az életük. Smoly titulált mozdonyvezető urat hagyják ordítani, amíg bereked. Előbb ugy sem hagy fel. Ha pedig árulkodással akar érdemeket szerezni, adjanak neki — piros nadrágot.

Pécs. Természetes, hogy névcsere volt az egész. Hiszen éppen Gaál munkástársunkat érte az inzultus. Ez uton igazítjuk ezt helyre.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

MAGYAR VASUTAS

ZSEBNAPTÁR

1908 ■ 1908

ÁRA 80 FILLÉR.

Ezrével fogyott a „Magyar Vasutas Zsebnaptár” idei évfolyama. Ez készített bennünket arra, hogy a naptárt a jövő évre is kiadjuk. Tartalom, kiállítás tekintetében a naptár felül fogja mulni a tavalyit. És bárha 15—16 ivnyi terjedelemben, képekkel illusztrálva, gazdag tartalommal fog megjelenni, az árát mégis olcsóbbra szabtuk, mint amennyibe a naptár az idén került.

Vasutasok! Ne vegyetek más naptárt, csak a „Magyar Vasutas Zsebnaptár”-t 1908-ra.

A naptár részére hirdetésüket elfogad a kiadóhivatal, Garay-utca 16, II. em. 9.